

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان پاسخ می‌دهد:

تفاوت غرامت دستمزد افراد متأهل و مجرد

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرافتی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کارگری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتیه‌نو با راه‌اندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف به راهکاری درست و دقیق دست یابند.

گزارش

در کارگاه ساخت میز و صندلی شاغل و بیمه‌شده (مجرد) تأمین اجتماعی هستم. به علت بیماری، پزشک معالج برای من یک هفته استراحت پزشکی سرپایی تجویز کرده است. یک ماه قبل یکی از همکارانم که او نیز یک هفته استراحت پزشکی داشت، غرامت دستمزدی بیش از من دریافت کرد. با توجه به اینکه حقوق و مزایای او هم‌تراز من و مرخصی هر دو نفر یک هفته بود، چرا غرامت دستمزد در یافتی او بیش از دریافتی من است؟

حتماً همکار شما متأهل است، چون فرمول پرداخت غرامت دستمزد برای استراحت پزشکی سرپایی بیمه‌شده مجرد عبارت است از: $\frac{3}{2}$ میانگین دستمزد ضرب در مدت استراحت پزشکی، اما فرمول برای بیمه‌شده متأهل برابر است با $\frac{3}{4}$ (۴) میانگین دستمزد × مدت استراحت پزشکی، البته اگر مرخصی استعلاجی به صورت سرپایی تجویز شود غرامت دستمزد از روز چهارم پرداخت می‌شود، اما استراحت پزشکی‌هایی که به علت بستری در بیمارستان (حتی برای چند ساعت) یا در ادامه بیماری قبلی بوده و یا به علت بیماری حرفه‌ای و یا در اثر حوادث ناشی از کار و غیر ناشی از کار تجویز شود از روز اول قابل پرداخت است.

از جانب‌ازان دفاع مقدس هستم. اخیراً در یک شرکت خصوصی استخدام و بیمه‌شده تأمین اجتماعی شده‌ام. پزشک معالج برای من ۱۰ روز به صورت سرپایی استراحت پزشکی تجویز کرده است. آیا استراحت پزشکی سرپایی من نیز مثل سایر بیمه‌شدگان از روز چهارم پرداخت می‌شود؟

خیر. غرامت دستمزد (استراحت پزشکی) جانب‌ازان انقلاب اسلامی بعد از تأیید استراحت پزشکی آنها توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران بر خلاف سایر بیمه‌شدگان در هر حالت سرپایی و یا بستری از روز اول پرداخت می‌شود.

از کارکنان افتخاری شورای حل اختلاف و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. اخیراً وضع حمل کرده‌ام. آیا از طریق سازمان تأمین اجتماعی می‌توانم از مرخصی ۹ ماهه زایمان استفاده کنم؟

خیر. صرفاً بیمه‌شدگان اجباری و بیمه‌شدگان رانندگان درون شهری و برون شهری، مشمول دریافت غرامت دستمزد ایام بیماری و مرخصی زایمان (برای خانم‌ها) هستند و بیمه‌شدگان توافقی و اختیاری و مشاغل آزاد نمی‌توانند از این خدمت تأمین اجتماعی برخوردار شوند و چون بیمه کارکنان افتخاری شوراهای حل اختلاف جزء گروه بیمه‌های توافقی است، لذا مرخصی بارداری شامل حال شما نیست.

راننده تاکسی و بیمه‌شده سازمان تأمین اجتماعی هستم. اخیراً وضع حمل کرده‌ام اما بچه مرده به دنیا آمده است. آیا با توجه به فوت بچه می‌توانم از ۹ ماه مرخصی بارداری استفاده کنم؟

طبق مقررات اگر فرزند بیمه‌شده زن بعد از هفته بیست و دوم بارداری فوت کند، پس از تأیید در کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌شده صرفاً از ۱۲ هفته (۸۴ روز) مرخصی زایمان بهره‌مند می‌شود.

سه سال است بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. اخیراً از طریق سازمان بهزیستی کودکی یک ساله را به فرزندخواندگی قبول کرده‌ام. با توجه به اینکه شاغل هستم و از طرفی این کودک نیاز به مراقبت دارد، آیا مانند سایر بیمه‌شدگانی که وضع حمل می‌کنند و برای مراقبت از فرزند خود مشمول استفاده از مرخصی زایمان هستند من نیز می‌توانم جهت مراقبت از کودک یک ساله از مرخصی استفاده کنم؟

بله. سازمان تأمین اجتماعی طی بخشنامه‌ای اعلام کرده در راستای سیاست‌های جمعیتی ابلاغی توسط مقام معظم رهبری و با عنایت به ماده (۲۱) قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست، اگر بیمه‌شده زن زیر سه سال را به فرزندخواندگی قبول کند با ارائه مدارک قرار سرپرستی آزمایشی از مرجع قضایی همراه با نامه اداره بهزیستی، می‌تواند با رعایت سایر شرایط از ۸۴ روز مرخصی بابت مراقبت از کودک استفاده کند.

دو ماه است با چهار نفر کارگر، مزرعه پرورش بوقلمون راه‌اندازی کرده‌ام. آیا کارگران من مشمول بیمه تأمین اجتماعی هستند؟ میزان حق بیمه ماهیانه آن‌ها چقدر است؟

پرورش و نگهداری دام و ماکیان جزء کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی است. همچنین این نوع فعالیت جزء فهرست کارگاه‌هایی است که تا پنج نفر کارگر از ۲۰ درصد سهم کارفرما معاف است (به شرطی که حق بیمه همراه تا آخرین روز دو ماه بعدی پرداخت شود). به عبارتی نرخ حق بیمه کارگاه شما ۱۰ درصد (هفت درصد سهم بیمه‌شده و سه درصد سهم بیکاری بر عهده کارفرما) و حداقل دستمزد روزانه هر کارگر مبلغ یک میلیون و ۳۹۳ هزار و ۲۵۰ ریال است (حداکثر تاهفت برابر حداقل دستمزد)، به علاوه ماهیانه ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال بابت مزایای رفاهی و انگیزه‌ای و ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال نیز بابت حق مسکن، لذا لازم است در تنظیم لیست حقوق و مزد ماهیانه کارگران، ارسالی به تأمین اجتماعی از این ارقام پرداختی به کارگر، ۱۰ درصد حق بیمه کسر و به حساب سازمان تأمین اجتماعی وارز شود. ضمناً اگر کارگران در ساعات غیرموظف اضافه کاری انجام دهند، مبلغ اضافه کاری نیز مشمول کسر حق بیمه است.

قبلاً در چند کارگاه که فعالیت آن‌ها جزء مشاغل سخت و زیان‌آور بود، شاغل بودم و به طور متناوب ۲۱ سال سابقه پرداخت حق بیمه در مشاغل سخت و زیان‌آور دارم. در حال حاضر نیز سه سال است در سازمان آتش‌نشانی شاغل هستم. سؤال این است با توجه به اینکه مشاغل آتش‌نشانی جزء مشاغل سخت و زیان‌آور است، اما من با توجه به اینکه از نظر استخدامی مشمول قانون کار نیستم، آیا می‌توانم بعد از یک سال دیگر با ۲۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه به صورت متناوب، از این قانون استفاده کنم؟

بله. با توجه به اینکه یکی از شرایط استفاده از قانون بازنشستگی سخت و زیان‌آور این است که بیمه‌شده باید مشمول قانون کار باشد، اما در خصوص آتش‌نشان‌ها، به استناد ماده (۸۴) قانون برنامه ششم توسعه و همچنین نظریه تفسیری شورای محترم نگهبان و طرح قانونی استفساریه مورخ ۱۳۹۷/۳/۱۸ مجلس شورای اسلامی و نهایتاً بر اساس بخشنامه صادره توسط سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌شدگان آتش‌نشانی که مشمول قانون کار نیستند، مانند سایر پرسنل آتش‌نشان مشمول قانون کار می‌توانند با رعایت سایر شرایط از قانون بازنشستگی مشاغل سخت و زیان‌آور بهره‌مند شوند.

۱۹ سال متوالی پرستار شاغل در یک مرکز روان درمانی و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. با توجه به اینکه اشتغال در مراکز روان درمانی جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب می‌شود، اما در اواسط مدت مذکور، یک سال ونیم آن را به عنوان کارمند اداری شاغل بودم و در لیست‌های ارسالی توسط مرکز روان درمانی، شغل من در مدت یک سال ونیم مذکور کارمند قید شده است، آیا بعد از سپری شدن یک سال اشتغال دیگر، با ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه به طور متوالی می‌توانم برای بازنشستگی از قانون سخت و زیان‌آور استفاده کنم؟

طبق مصوبه شورای عالی حفاظت فنی، مشاغلی که در مراکز روان درمانی مستقیماً با بیماران روانی ارتباط دارند جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب می‌شوند و این قبیل بیمه‌شدگان با ۲۰ سال سابقه متوالی و با ۲۵ سال متناوب می‌توانند بازنشسته شوند، اما یکی از مواردی که باعث زائل شدن توالی ۲۰ سال سابقه در مشاغل سخت و زیان‌آور نمی‌شود، این است که بیمه‌شده به مدت یک سال و یا کمتر از آن در شغل دیگری به غیر از عناوین مشاغل سخت و زیان‌آور اشتغال به کار داشته باشد، لذا چون شما بیشتر از یک سال در خارج از شغل سخت و زیان‌آور (کارمند اداری) شاغل بودید، موجب زائل شدن توالی ۲۰ سال خواهد شد.

به علت فوت شوهرم که بازنشسته تأمین اجتماعی بود، دو سال است مستمری بازماندگان دریافت می‌کنم. سؤال این است، اگر ادواج مجدد کنم آیا مستمری من قطع می‌شود؟

خیر طبق بند «۲» ماده (۴۸) قانون حمایت خانواده، از ادواج مجدد دائم زوجة متوفی مانع دریافت مستمری بازماندگان نیست.

در زمان فوت پدرم که بازنشسته تأمین اجتماعی بود، چون من ۲۱ سال سن داشتم و مشغول به تحصیل نبودم در ردیف مستمری‌بگیران قرار نگرفتم و فقط مادرم مستمری دریافت می‌کند، اما امسال شروع به تحصیلات دانشگاهی کرده‌ام. آیا با توجه به تحصیلات دانشگاهی می‌توانم مشمول دریافت مستمری بازماندگان قرار گیرم و بتوانم از خدمات درمانی تأمین اجتماعی استفاده کنم؟

طبق مقررات و ضوابط مربوطه اگر پسر متوفی در زمان فوت بیمه‌شده کمتر از ۲۰ سال (حداکثر ۱۹ سال تمام) و یا به تحصیلات دانشگاهی اشتغال داشته باشد، می‌تواند در ردیف مستمری‌بگیران قرار گیرد، اما چنانچه فرزند ذکور در زمان فوت پدرش سن او بیش از حد نصاب بوده و مشغول به تحصیل نباشد، اگر بعدها مشغول به تحصیل شود، استحقاق استفاده از مزایای قانون مستمری بازماندگان را نخواهد داشت، لذا به شما پیشنهاد می‌شود جهت استفاده از مزایای قانون تأمین اجتماعی خودتان را بیمه دانشجویی کنید (همراه با درمان) تا بتوانید از تعهدات سازمان تأمین اجتماعی از جمله درمان بهره‌مند شوید.

بعد از فوت شوهرم، مستمری بازماندگان دریافت می‌کنم. مدتی است از ادواج مجدد کرده‌ام اما همسر دوم من نیز که بیمه‌شده تأمین اجتماعی بود، فوت کرده است. آیا می‌توانم همراه با مستمری همسر اولی از مستمری بازماندگان همسر دومی هم بهره‌مند شوم؟

خیر. طبق ماده (۹۴) قانون تأمین اجتماعی هر کدام از مستمری‌ها که میزان آن بیشتر باشد صرفاً یک مستمری به بازمانده تعلق می‌گیرد.

در زمان حیات فرزندم تحت تکفل او و زیر پوشش تأمین اجتماعی بودم. بعد از فوت او، نظر به اینکه از سابق کافی بر خوردار نبود، شعبه تأمین اجتماعی اعلام کرده به همسر و فرزندش مستمری ماهیانه و برای من غرامت مقطوع فوت به صورت یکجا تعلق می‌گیرد اما پرداختی من را موقوف به ارائه انحصار وراثت کرده‌اند. مگر بازماندگان برای ارائه گواهی انحصار وراثت ۹ ماه مهلت ندارند؟

فرصت ۹ ماهه برای ارائه گواهی انحصار وراثت برای پرداخت مستمری ماهیانه همسر و فرزندان است، اما در مواردی که والدین متوفی مشمول دریافت غرامت مقطوع فوت به طور یکجا هستند، در این رابطه سازمان تأمین اجتماعی طی بخشنامه‌ای اعلام کرده چون گواهی انحصار وراثت به عنوان سند اصلی و مهم در شناسایی بازماندگان قانونی از جمله والدین بیمه‌شده متوفی محسوب می‌شود، شعب تأمین اجتماعی موظف شدند قبل از پرداخت غرامت مقطوع فوت به والدین، نسبت به اخذ گواهی انحصار وراثت اقدام کنند.

راننده ترابری ترانزیت و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. به علت تصادف، خودرو من نیاز به تعمیرات اساسی دارد و آماده شدن خودرو ممکن است به دو یا سه ماه زمان نیاز داشته باشد. با توجه به اینکه در این مدت بیکار هستم، آیا می‌توانم تا شروع به کار مجدد رانندگی از بیمه بیکاری بهره‌مند شوم؟

خیر. پرداخت مقرر بیمه بیکاری برای بیمه‌شدگانی است که رابطه مزدبگیری با کارفرما داشته و مشمول قانون کار باشند و از دستمزد آنها سه درصد بابت حق بیمه بیکاری کسر شود، اما چون رانندگان مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان درون شهری و برون شهری، فاقد کارفرما بوده و تابع قانون کار نیستند، لذا نمی‌توانند از مقرری بیمه بیکاری استفاده کنند.

احمد فاضلی

کارشناس سازمان
تأمین اجتماعی

● طبق قانون

تأمین اجتماعی

پرداخت

غرامت برای

استراحت

پزشکی افراد

متأهل و مجرد

تفاوت است و

به منظور تأمین

هزینه‌های

افراد تحت

تکفل پرداخت

غرامت

بیشتری برای

افراد متأهل در

نظر گرفته شده

است

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

اتیه آنلاین
ATIYE ONLINE NEWS AGENCY